

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра медицини катастроф та військової медицини

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми

«Медсестринство»

“30 серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-наукового
медичного інституту

Протокол від 30 серпня 2024 року № 1

СИЛАБУС

МЕДИЦИНА КАТАСТРОФ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ СТАНІВ

обов'язкова компонента

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
спеціалізація
освітня кваліфікація
професійна кваліфікація
освітньо-професійна програма
форма навчання
курс(и) та семестр(и) вивчення
дисципліни

перший (бакалаврський)
22 «Охорона здоров'я»
223 «Медсестринство»
01 Медсестринство
бакалавр медсестринства
сестра медична/брат медичний
Медсестринство
денна
II курс III семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри медицини катастроф
та військової медицини

Протокол від 29 серпня 2024 р. № 1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача, науковий ступінь, учене звання	Рожнов Валерій Георгійович, к.мед.н.
Профайл викладача	https://medcat.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+ 38(098)-35-14-894
E-mail:	medcat@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті університету	https://medcat.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Обсяг освітньої компоненти (ОК)

Кількість кредитів/годин – 3 кредити ЕКТС /90 годин, із них:

Лекції (год) – 12 год.

Практичні заняття (год) – 36 год.

Самостійна робота (год) – 42 год.

Вид контролю – підсумковий модульний контроль (ПМК)

Політика ОК

Політика ОК «Медицина катастроф та надзвичайних станів» базується на політиці Полтавського державного медичного університету відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/EXHOB4YrpFJqagUWjwI3e7GhMA6TcAWDd7yVXYjO.pdf); Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (<https://science.pdmu.edu.ua/academic-integrity/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist>); Правил внутрішнього розпорядку для учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHfFAF.pdf) та інших нормативних документів (<https://pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>).

Вивчення ОК «Медицина катастроф та надзвичайних станів» є практично-орієнтованим, тому формування професійних навичок відбувається на практичних заняттях, що проходять на базі симуляційного центру Полтавського державного медичного університету з використанням симуляційних технологій.

Кожен здобувач вищої освіти під час проведення практичних занять повинен дотримуватись академічної доброчесності, що передбачає самостійне

виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

Здобувачам вищої освіти забороняється порушувати графік освітнього процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин.

Опис ОК

Опанування ОК «Медицина катастроф та надзвичайних станів» закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з організації надання домедичної допомоги та первинної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

Пререквізити і постреквізити освітньої компоненти:

Вивчення ОК «Медицина катастроф та надзвичайних станів» базується на знаннях анатомії та фізіології людини, основ фармакології та медичної рецептури.

Опанування ОК «Медицина катастроф та надзвичайних станів» закладає основи теоретичних знань та практичних навичок для опанування анестезіології та інтенсивної терапії.

Цілі сталого розвитку: міцне здоров'я та благополуччя, якісна освіта, партнерство заради сталого розвитку.

Мета та завдання освітньої компоненти:

- метою вивчення ОК є формування знань та практичних навичок у здобувачів вищої освіти з надання та організації медичної допомоги на догоспітальному етапі постраждалим за умов надзвичайних ситуацій в мирний час, проведення заходів щодо організації медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану;

- основними завданнями вивчення ОК є визначення основних принципів оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру; оволодіння навичками надання першої медичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах; опанування основ організації медичного забезпечення населення як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону України «Про екстрену медичну допомогу», засвоєння організації і порядку проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат серед населення.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє компонента:

- **інтегральна:** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що

передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- **загальні:**

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність працювати в команді.

- **спеціальні (фахові, предметні):**

- Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

- Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

- Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.

- Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

- Здатність здійснювати психоедукацію і підтримку особи та членів її сім'ї.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє ОК:

- Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані.

- Проводити діагностику згідно спеціалізації 223.01 Медсестринство: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

- Планувати медсестринські втручання.

- Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану.

Результати навчання для ОК:

по завершенню вивчення ОК «Медицина катастроф та надзвичайних станів» здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- Можливий характер надзвичайних ситуацій в Україні;
- Організацію медичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій;
- Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні;
- Основи цивільного захисту населення;
- Організацію цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів;
- Класифікацію та характеристику сильнодіючих отруйних речовин. Фактори ураження аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори;
- Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях;
- Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення;

- Поняття, зміст та принципи лікувально-евакуаційного забезпечення населення;
- Поняття про етап медичної евакуації, завдання, порядок проведення;
- Види та обсяги медичної допомоги;
- Правові аспекти роботи служби медицини катастроф;
- Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу;
- Показання і техніку накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі;
- Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання першої медичної допомоги;
- Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів;
- Опіки, класифікація, ознаки. Відмороження, класифікація, ознаки;
- Поняття першої медичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу).

вміти:

- Оглядати місце події в небойових умовах, визначати кількість постраждалих та ймовірні причини їх ураження;
- Проводити первинний огляд. Огляд за алгоритмом CABCADE. Визначати рівень свідомості за шкалою AVPU;
- Використовувати техніку тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж);
- Визначати ознаки внутрішньої кровотечі;
- Проводити техніку штучної вентиляції легень;
- Перевести пораненого (постраждалого) у стабільне положення;
- Надати долікарську медичну допомогу при гострих порушеннях дихальних шляхів (пневмоторакс);
- Вводити носо-, ротоглоткові повітроводи (техніка вибору вірного розміру);
- Надавати долікарську медичну допомогу при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах;
- Надавати долікарську медичну допомогу при термічних і хімічних ураженнях;
- Надавати долікарську медичну допомогу при найпоширеніших невідкладних станах (зомління, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій);
- Надавати долікарську медичну допомогу при дії засобів масового ураження;

- Організувати проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат;
- Проводити оповіщення та інформування при різних видах надзвичайних ситуацій;
- Надати характеристику осередків радіаційного, хімічного, біологічного ураження за допомогою прогнозування та використання розрахункових таблиць, лінійки цивільного захисту;
- Користуватися приладами радіаційної розвідки;
- Користуватися приладами хімічної розвідки;
- користуватися дозиметричними приладами;
- Визначати час перебування в засобах захисту органів дихання в залежності від умов зовнішнього середовища;
- Користуватися засобами захисту шкіри (табельні , не табельні);
- Підбирати розмір протигазу , його використовувати;
- Пристосовувати приміщення як захист споруд;
- Надягати шалом для поранених в голову (Ш.Р) постраждалим для захисту органів дихання;
- Класифікувати поранених за сортувальними категоріями та кольоровими показниками.

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
Модуль. Медицина катастроф та надзвичайних станів		
1.	Надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціально-політичного та воєнного походження. Можливий характер надзвичайних ситуацій України. Організація захисту населення, територій за умов надзвичайних ситуацій. Поняття про надзвичайну ситуацію, класифікація надзвичайних ситуацій за виникненням, масштабами. Класифікація за рівнем реагування та основні причини надзвичайних ситуацій в Україні. Єдина державна система цивільного захисту (ЦЗ) населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Завдання і режими діяльності системи цивільного захисту, формування. Основні положення міжнародного гуманітарного права.	2
2.	Правові основи служби медицини катастроф. Організація діяльності служби медицини катастроф. Нормативно-правові акти, що визначають організацію та	2

	діяльність служби медицини катастроф. Команди медицини катастроф. Особливості організації надання медичної допомоги у країнах світу.	
3.	Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Етапи медичної евакуації, їх організація та завдання. Організація надання медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.	2
4	Кровотечі та методи їх зупинки. Причини і ознаки зовнішніх і внутрішніх кровотеч. Поняття про критичну кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.	2
5	Порушення прохідності дихальних шляхів, долікарська медична допомога. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової обструкції дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при наявності стороннього тіла. Особливості видалення стороннього тіла дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Пневмоторакс: види, ознаки, долікарська медична допомога. Переведення постраждалого в стабільне положення.	2
6	Перша медична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях. Термінальні стани. Серцево-легенева реанімація. Особливості проведення у дітей. Оцінка ступеню тяжкості постраждалого. Поняття про клінічну, біологічну та соціальну смерть. Проведення серцево-легеневої реанімації та першої медичної допомоги на догоспітальному етапі: відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів, штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця. Критерії ефективності реанімаційних заходів.	2
Разом годин		12

Тематичний план семінарських занять(за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті.

Теми семінарських занять програмою не передбачені.

Тематичний план практичних занять із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль. Медицина катастроф та надзвичайних станів		
1.	Надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціально-політичного і воєнного походження. Можливий характер надзвичайних ситуацій України. Поняття про надзвичайну ситуацію, класифікація надзвичайних ситуацій за виникненням, масштабами. Класифікація за рівнем реагування та основні причини надзвичайних ситуацій в Україні.	2
2	Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Кодекс цивільного захисту України. Закон «Про екстрену медичну допомогу». Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях.	2
3	Організація захисту населення, територій за умов надзвичайних ситуацій. Міжнародне право з питань захисту людей. Єдина державна система цивільного захисту (ЦЗ) населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Завдання і режими діяльності системи цивільного захисту, формування. Міжнародне гуманітарне право та захист життя і здоров'я постраждалого населення. Основні положення міжнародного гуманітарного права.	2
4.	Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Основні заходи у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. Державна програма запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Безпека у сфері цивільного захисту. Порядок введення правового режиму надзвичайного стану. Законодавчі основи оборони України.	2
5.	Медико-санітарні наслідки природних та техногенних катастроф. Медико-санітарні наслідки стихійних лих (землетруси, повені, буревії, посухи, морози, природні пожежі). Основні методи захисту населення і територій. Медико-тактична характеристика надзвичайних ситуацій техногенного походження. Основні методи захисту населення і територій.	2
6.	Аварії на радіаційно та хімічно небезпечних небезпечних об'єктах. Медико-тактична характеристика.	2

	Причини та медико-санітарні наслідки аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Допустимі дози опромінення для ліквідаторів та населення. Оцінка радіаційної обстановки в осередку надзвичайної ситуації (методи прогнозування, радіаційної розвідки). Засоби колективного, індивідуального та медичного захисту. Класифікація хімічно небезпечних об'єктів, сильнодіючих отруйних речовин. Поняття про хімічну обстановку, методи її оцінки. Хімічна розвідка, порядок та засоби проведення. Принципи та заходи невідкладної допомоги при отруєннях сильнодіючими отруйними речовинами.	
7.	Транспортні катастрофи, їх медико-тактична характеристика. Лікувально-евакуаційні заходи в осередку транспортних аварій і катастроф. Основи організації та проведення аварійно-рятувальних та невідкладних робіт. Взаємодія рятувальних служб, організація евакуації населення. Аварії, катастрофи на водному транспорті, повітряному транспорті, потягах, автомобільному транспорті. Взаємодія рятувальних служб при ліквідації наслідків та організації допомоги постраждалим при масовому ураженні. Поняття про координаційні комісії, рятувні формування. Підготовка робітників і службовців для роботи в екстремальних умовах, збільшення їх психологічної стійкості.	2
8.	Медико-санітарні наслідки соціально-політичного характеру. Соціально-економічні та екологічні чинники виникнення надзвичайних ситуацій. Поняття про цивільну непокору, масові заворушення, тероризм, військові події, голод, екологічні катастрофи. Методи їх усунення.	2
9.	Правові основи служби медицини катастроф. Організація діяльності служби медицини катастроф. Нормативно-правові акти, що визначають організацію та діяльність служби медицини катастроф. Команди медицини катастроф. Особливості організації надання медичної допомоги у країнах світу.	2
10	Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. Етапи медичної евакуації, їх організація та завдання. Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Медичне сортування. Медична документація. Види і обсяги медичної допомоги. Проведення медичної розвідки. Евакуаційні напрямки. Монопрофільні та багатопрофільні заклади охорони здоров'я. Особливості	2

	лікувально-евакуаційного забезпечення дитячого населення за умов надзвичайних ситуацій.	
11	Організація екстреної медичної допомоги при масових ураженнях у мирний та воєнний час. Основні принципи і способи захисту населення при масових ураженнях. Заходи невідкладної та екстреної медичної допомоги. Повна або часткова санітарна обробка постраждалих. Виявлення небезпечних для оточуючих постраждалих за сортувальними ознаками. Сортувальні групи. Основні принципи і способи захисту населення (колективні та індивідуальні).	2
12	Організація санітарно-гігієнічного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. Проведення протиепідемічних заходів при масових інфекційних захворюваннях. Організація проведення санітарно-епідемічної розвідки, оцінка епідеміологічної обстановки. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення населення в осередках надзвичайних ситуацій. Протиепідемічні заходи при проведенні евакуації населення в осередку надзвичайної ситуації. Робота медичних закладів та установ в умовах масової інфекційної захворюваності. Поняття про карантин та обсервацію. Проведення екстреної та специфічної профілактики. Організація роботи інфекційних стаціонарів при захворюваності на особливо небезпечні інфекції.	2
13	Перша медична допомога постраждалим при травмах в умовах надзвичайних ситуацій. Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих, непроникаючих, травми голови, хребта і тазу. Поранення грудної клітини. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Види травм кінцівок (переломи, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.	2
14	Кровотечі і методи їх зупинки. Зовнішня кровотеча, долікарська медична допомога. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.	2

15	Долікарська медична допомога при переломах, вивихах, розтягах. Больовий шок. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Особливості надання долікарської медичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика дій та надання долікарської медичної допомоги рятувальником при дорожньо-транспортній пригоді.	
16	Колективний захист населення від надзвичайних ситуацій. Засоби колективного захисту. Засоби індивідуального захисту населення. Класифікація індивідуальних засобів захисту населення від надзвичайних ситуацій. Сховища. Протирадіаційні укриття. Найпростіші укриття. Правила утримання та експлуатації захисних споруд. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах. Загальна характеристика засобів індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання. Особливості захисту органів дихання у дітей. Засоби захисту шкіри. Медичні засоби індивідуального захисту. Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними.	2
17	Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях. Поняття про стрес, його види. Стадії стресу. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Перша медична і долікарська допомога потерпілим з розладами психіки, невротичними станами в умовах надзвичайних ситуацій.	2
18	Підсумковий модульний контроль	2
Разом		36

Самостійна робота

Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять, програмою не передбачені.

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	36
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6

3	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять – програмою не передбачені	
Разом		42

Індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю з ОК «Медицина катастроф та надзвичайних станів»

1. Надзвичайна ситуація. Визначення поняття, у т.ч. для системи охорони здоров'я. Аварія та катастрофа. Періоди ліквідації медико-санітарних наслідків.
2. Надзвичайні ситуації. Класифікація за причинами виникнення та рівнями реагування.
3. Міжнародне гуманітарне право на захисті життя і здоров'я постраждалого населення.
4. Конституція України про захист життя, здоров'я і безпеку людини. Кодекс цивільного захисту України.
5. Закон «Про екстрену медичну допомогу».
6. Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях.
7. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України).
8. Транспортні катастрофи. Класифікація, причини та медико - санітарні наслідки. Структура санітарних втрат.
9. Транспортні катастрофи. Алгоритм роботи лікаря бригади швидкої медичної допомоги, що прибуває першою на місце автокатастрофи.
10. Стихійне лихо. Визначення поняття, класифікація та медико - санітарні наслідки.
11. Аварії на АЕС. Види та оцінка небезпеки за шкалою МАГАТЕ.
12. Аварії на АЕС. Можливі види уражень.
13. Аварії на АЕС Принципи обмеження радіаційного впливу на людей.
14. Закон України «Про правовий режим на території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи». Зони забруднення території, критерії оцінки.
15. Радіаційна обстановка. Методи оцінки.
16. Радіаційна розвідка. Засоби проведення.
17. Дозиметричний контроль. Способи та засоби проведення.
18. Хімічно небезпечні об'єкти. Визначення та класифікація.
19. Хімічна обстановка, методи оцінки.
20. Хімічна розвідка. Технічні засоби проведення
21. Сильнодіючі отруйні речовини (СДОР). Фактори, що впливають на їх токсичність для людини. Класифікація за клінічним проявом отруєння.
22. Сильнодіючі отруйні речовини Види осередків ураження та їх характеристика.
23. Фази, принципи надання та заходи невідкладної медичної допомоги при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами.
24. Мета, завдання та заходи першої медичної допомоги постраждалим при надзвичайних ситуаціях.
25. Планування діяльності, сили і засоби підрозділів психологічного забезпечення.

26. Своєчасне застосування психопрофілактичних методів.
27. Використання сучасних технологій психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення за умов НС.
28. Стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи.
29. Медико-технічне забезпечення стійкої роботи лікувальної установи у надзвичайних ситуаціях.
30. Забезпечення стійкої роботи лікувального закладу за умов надзвичайних ситуацій.
31. Організація медичного забезпечення нетранспортабельних хворих.
32. Кровотечі. Класифікація та перша медична допомога.
33. Термінальні стани.
34. Травматичний шок та його профілактика.
35. Рани, класифікація. Види пов'язок та правила їх накладання при наданні першої медичної допомоги.
36. Перша медична допомога при поверхневих травмах м'яких тканин, переломах кісток, вивихах, ушкодженнях хребта і таза. Транспортна іммобілізація.
37. Перша медична допомога при синдромі тривалого стиснення і розчавлення, пневмотораксі, черепно - мозковій травмі.
38. Поняття про політравму. Алгоритм надання першої медичної допомоги.
39. Перша медична допомога при термічних, хімічних та радіаційних опіках.
40. Перша медична допомога при переохолодженні, тепловому та сонячному ударах, електротравмі.
41. Перша медична допомога при гострих екзогенних отруєннях.
42. Видалення сторонніх тіл з дихальних шляхів, вуха, ока та носа.
43. Способи транспортування і перенесення постраждалих.
44. Закони України про захист життя і здоров'я населення та медичне забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.
45. Служба медицини катастроф. Визначення та основні завдання. Організаційна структура.
46. Служба медицини катастроф. Координаційні комісії, поняття та основні завдання.
47. Служба медицини катастроф. Медичні формування, їх склад та призначення. Медичні заклади.
48. Особливості організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій у країнах світу.
49. Лікувально-евакуаційне забезпечення у системі служби медицини катастроф. Визначення поняття, мета і завдання.
50. Етап медичної евакуації. Визначення поняття та завдання.
51. Види та обсяг медичної допомоги у системі служби медицини катастроф. Поняття.
52. Медичне сортування, його види та завдання. Сортувальні ознаки.
53. Медичне сортування. Організація на першому та другому етапах медичної

евакуації.

54. Медична евакуація. Поняття та види. Особливості організації при надзвичайних ситуаціях техногенного та природного характеру.
55. Медичне забезпечення дитячого населення за умов надзвичайних ситуацій.
56. Аварії на АЕС. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
57. Аварії на хімічно небезпечних об'єктах. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
58. Автотранспортні катастрофи / Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
59. Авіаційні катастрофи. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
60. Катастрофи на водному транспорті. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
61. Аварії на шахтах. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
62. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Фактори, що впливають на її формування.
63. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів.
64. Група епідеміологічної розвідки. Склад та завдання.
65. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Критерії оцінки.
66. Карантин та обсервація. Визначення та зміст заходів.
67. Надзвичайна протиепідемічна комісія, склад та основні завдання.
68. Інфекційний стаціонар в осередку особливо небезпечних інфекцій. Функціональні підрозділи. Організація роботи.
69. Спеціалізовані протиепідемічні формування. Склад та завдання.
70. Протичумний костюм, типи. Призначення, склад та порядок користування.
71. Урядова інформаційно-аналітична система з питань надзвичайних ситуацій (УІАС НС), мета створення, основні завдання та структура.
72. Функціональна підсистема МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій. Структура та схема передачі інформації. Джерела первинної інформації
73. Планування медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації, мета й організація. Завдання на планування
74. План медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації. Основні розділи.
75. Територіальний центр екстреної медичної допомоги. Призначення та участь в плануванні медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації.
76. Територіальний центр екстреної медичної допомоги. Завдання за періодами готовності Єдиної державної системи запобігання та

реагування на надзвичайні ситуації та цивільного захисту населення і територій.

77. Медичне постачання в системі служби медицини катастроф. Визначення поняття та складові.
78. Медичні засоби, що використовуються населенням при надзвичайних ситуаціях. Класифікація.
79. Майно, що використовується для медичного постачання формувань і закладів служби медицини катастроф. Класифікація.
80. Медичне майно. Визначення поняття, класифікація і вимоги до нього. Забезпечення автономного функціонування формувань і закладів служби медицини катастроф.
81. Резерви майна служби медицини катастроф, види і порядок формування.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірні причини їх ураження.
2. Поняття про правовий аспект надання першої медичної допомоги.
3. Контакт з постраждалими, первинний огляд за алгоритмом CABCADE.
4. Визначити обсяг надання першої медичної допомоги.
5. Вміти визначити рівень свідомості у постраждалого за шкалою AVPU.
6. Вміти визначати причини й ознаки зовнішньої кровотечі.
7. Вміти визначати ознаки внутрішньої кровотечі.
8. Знати поняття про колапс і шок, розпізнавання і надання долікарської медичної допомоги.
9. Вміти використовувати техніку забезпечення прохідності дихальних шляхів.
10. Вміти перевести пораненого (постраждалого) у стабільне положення.
11. Вміти накладати пов'язку при пораненнях черепа, ока, вуха.
12. Вміти накладати пов'язку при пораненнях щелепи
13. Володіти технікою накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота.
14. Вміти проводити транспортну іммобілізацію при пошкодженні верхньої кінцівки підручними і табельними засобами.
15. Вміти проводити транспортну іммобілізацію при пошкодженні нижньої кінцівки підручними і табельними засобами.
16. Володіти технікою іммобілізації шийного відділу хребта.
17. Вміти проводити транспортну іммобілізацію при пошкодженнях тазу.
18. Вміти накладати тиснучу циркулярну пов'язку на грудну клітку.
19. Вміти надати першу медичну допомогу при опіках, відмороженнях.
20. Вміти визначити площу опіків.
21. Вміти надати першу медичну допомогу при ураженні електричним струмом, блискавкою, при утопленні.
22. Надати першу медичну допомогу при зомлінні, комі невідомої етіології, судом.

23. Вміти використовувати засоби індивідуального медичного захисту при радіаційних та хімічних ураженнях.
24. Вміти класифікувати постраждалих за сортувальними категоріями та кольоровими позначеннями.
25. Вміти заповнювати картку медичного сортування.
26. Аптечка медична (цивільна). Склад і призначення. Правила користування.
27. Індивідуальний протихімічний пакет (ППП-8). Склад, призначення та правила використання.
28. Пакет перев'язувальний індивідуальний (ППП). Склад, призначення та правила використання.
29. Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання.
30. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними.
31. Засоби індивідуального захисту населення, їх використання.
32. Засоби захисту шкіри, їх використання.
33. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація.

Методи навчання

1. Лекція.
2. Самонавчання.
3. Пояснення.
4. Демонстрації.
5. Консультації.
6. Тренінгові навчання.
7. Симуляційне навчання.

Форми та методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, тестування.

Самоконтроль;

Підсумковий контроль: ПМК

Система поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

При оцінюванні засвоєння кожної теми ОК здобувачу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виставляється оцінка за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf). Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти, як при підготовці до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) конвертовану сумарну оцінку поточної успішності за модуль проводиться лише після поточного заняття, яке передує підсумковому модульному контролю.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності складає 72 бали.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК).

ПМК здійснюється після завершення вивчення програмного матеріалу модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків практичних занять.

До підсумкового модульного контролю допускаються здобувачі освіти, що відвідали всі заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку) і набрали конвертовану суму балів, не меншу за мінімальну – 72 бали. Якщо за результатами поточної успішності здобувач вищої освіти набрав 72 бали він допускається до складання ПМК.

Форма проведення підсумкового модульного контролю включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Перелік питань до ПМК доводиться до здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність). Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах та оцінки підсумкового модульного контролю також у балах, що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків визначених програмою дисципліни. Здобувач вищої освіти, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів. У разі незгоди здобувача вищої освіти з оцінкою, отриманою за ПМК, здобувач вищої освіти має право подати апеляцію (у відповідності до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/8Egpm18X2hOVGl4OURn5Agzgjwbb6RhYwFXPhHuB.pdf).

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план студента.

Методичне забезпечення

1. Силабус;

2. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти: тести різних рівнів складності.
3. Мультимедійні презентації лекцій.
4. Алгоритми відпрацювання практичних навичок.
5. Підбірка відеоматеріалів.

Рекомендована література

Базова:

1. Медицина надзвичайних ситуацій: підручн. для студ.вищ.мед. навч.заклад. / Чаплик В.В., Олійник П.В., Омельчук С.Т. – 2-ге вид., доповн., переробл. – Вінниця : Нова Книга, 2021. – 352 с.
2. Екстрена та невідкладна медична допомога. У VI томах. Т. IV Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі: підручник для студ. Вищ. Навч. закл. / Крилюк В.О. та ін. - Київ: Ожива, 2020. - 300 с.
3. Гордієнко Л.П., Шепітько К.В., Рожнов В.Г., Полив'яна О.А. Домедична допомога, підтримка життєдіяльності потерпілого при зупинці дихання і кровообігу : навч. посіб. Полтава: ФОП Петренко І. М., 2022. – 144 с.
4. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі: навч. посіб. ; за ред. В.С. Тарасюка. – 4-е вид., стер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 504 с.

Допоміжна:

1. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях: навч. посібник / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Колашченко С.І. – К.: СКІФ, 2023. – 216 с.
2. Екстрена та невідкладна медична допомога : підручник / О. А. Льовкін, В. І. Перцов. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2023. –212 с.

Інформаційні ресурси:

1. Кодекс цивільного захисту України: Кодекс України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
2. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/view/t125081?an=1>
3. Первинний огляд та надання допомоги. ГМКА : веб-сайт. Global Medical. Knowledge Alliance: <https://gmka.org/uk/articles/pervynnyj-oglyad-ta-nadannya-dopomogy/>
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій/воєнного стану : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15.03.2022 № 488. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0488282-22#Text>

Розробник:

Рожнов В.Г. – старший викладач закладу вищої освіти кафедри медицини катастроф та військової медицини, к.мед.н.

